

Hem > ... > [Domstolsförfaranden](#) > [Tvistemål](#) > [Vilket Lands Domstol Är Behörig?](#) > [Poland](#)

Vilket lands domstol är behörig?

Innehåll inlagt av

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Polen

1 Ska jag väcka talan vid en allmän domstol eller vid en specialdomstol (t.ex. en arbetsdomstol)?

I Polen handläggs civilrättsliga mål av allmänna domstolar (*sądy powszechne*) och Högsta domstolen (*Sąd Najwyższy*) (se [Nationella domstolsväsen - Polen](#)), såvida de inte omfattas av specialdomstolarnas behörighet.

Bestämmelser om domstols behörighet finns i civilprocesslagen (*Kodeks Postępowania Cywilnego*), i artiklarna 16-18 och 27-46.

I distriktsdomstolarna (*sądy rejonowe*) prövas civilrättsliga mål av följande avdelningar:

- Civilrätt.
- Familjerätt och omyndiga (familjedomstolar, *sądy rodzinne*) – för familje- och förmyndarskapsmål, mål som rör förledande av ungdom och straffbara handlingar som begås av dem, mål som rör behandling av personer som är beroende av alkohol, narkotika eller psykotropa ämnen samt mål som, enligt annan lagstiftning, ligger under en förmyndarskapsdomstols behörighet.
- Arbetsrätt och social trygghet (arbetsdomstolar, *sądy pracy*) – för arbetsrättsliga mål och socialförsäkringsmål.
- Handel (handelsdomstolar, *sądy gospodarcze*) för handelsrättsliga och civilrättsliga mål mellan företag som rör deras företagsverksamhet; mål som rör bolags- eller partnerskapsförhållanden; talan mot styrelsemedlemmar i bolag talan gällande falska förklaringar som styrelseledamöter har ingett till det nationella domstolsregistret; talan mot företag med begäran om ett föreläggande att upphöra med miljöskador eller kompensera för sådana skador samt förbud mot eller begränsning av verksamheter som utgör ett hot mot miljön; mål som rör avtal om byggnadsarbeten och avtal med nära koppling till byggprocessen vid utförande av byggnadsarbeten; mål som rör leasingavtal; talan mot personer som är alternativt eller solidariskt ansvariga för affärsenhetens skuld enligt lag eller rättsakt; mål mellan statsägda företags organ; mål mellan ett statsägt företag eller dess ledningsorgan och dess konstituerande organ eller tillsynsorgan; konkurs- och omstruktureringsmål; mål om införlivande av en verkställbarhetsförklaring i en exekutionstitel som är ett slutligt eller omedelbart verkställbart beslut från handelsdomstolen, eller en förlikning som har ingåtts vid den domstolen; mål om upphävande av en verkställbarhetsförklaring i en exekutionstitel som är ett slutligt eller omedelbart verkställbart beslut från handelsdomstolen, eller en förlikning som har ingåtts vid den domstolen; konkursmål.
- Fastighetsregister – för förande av fastighetsregister och handläggning av andra civilrättsliga ärenden som rör förfaranden vid fastighetsregistret.

Regionala domstolar (*sądy okręgowe*) i Polen har motsvarande avdelningar, bortsett från fastighetsregisteravdelningen och avdelningen för familjerätt och omyndiga. Regionala domstolar i Polen har civilrättsliga familjeavdelningar som särskilt är behöriga att handlägga mål om äktenskapsskillnad, hemskillnad och avslutande av hemskillnad, om annullering av äktenskap, om fastställande av äktenskap eller om förklaring om utländska domars verkställbarhet i familjemål.

Den regionala domstolen i Warszawa har följande ytterligare avdelningar:

Konkurrens- och konsumentskyddsdomstol (*Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów*), som bl.a. handlägger mål om förhindrande av monopol och energitillsynsmål.

Dessutom har de regionala domstolarna i Gdańsk, Katowice, Lublin, Poznań och Warszawa avdelningar för immateriella rättigheter som prövar mål om skydd av immateriella rättigheter (vid den regionala domstolen i Warszawa omfattar detta mål om skydd av EU-varumärken och gemenskapsformgivning, mål om intrång, hot, icke-intrång mot industriella äganderätter och varumärken, mål om ogiltigförklaring av gemenskapsformgivning, mål om upphörande eller ogiltigförklaring av varumärken samt mål om effekterna av varumärkesintrång).

Den 1 januari 2010 utsågs dessutom distriktsdomstolen i Lublin (för närvarande distriktsdomstolen Lublin-Zachód [Lublin väst]) till behörig domstol för handläggning av mål som ligger under andra distriktsdomstolars behörighet i ett elektroniskt förfarande för betalningsföreläggande.

2 Om målet är av sådan natur att det ska prövas av allmän domstol, hur kan jag veta vid vilken domstol talan ska väckas?

I regel är distriktsdomstolarna behöriga i civilrättsliga mål i första instans. Distriktsdomstolarna (*sądy rejonowe*) är behöriga i alla mål utom mål som enligt lag (artiklarna 16 och 507 i civilprocesslagen) ska handläggas av regionala domstolar.

Regionala domstolar (*sądy okręgowe*) har förstainstansbehörighet i mål som anges i artikel 17 i civilprocesslagen, nämligen mål som rör

1. immateriella rättigheter och egendomsanspråk som knyts till dessa rättigheter, med undantag för mål om fastställande eller bestridande av föräldraskap, mål om annullering av ett erkännande av faderskap och upplösning av adoption,
2. anspråk enligt presslagen,
3. äganderätt där tvisteföremålets värde överstiger 100 000 zloty, med undantag för underhållsmål, mål om brott mot äganderätten, mål om bodelning mellan makar och mål som prövas i ett elektroniskt förfarande för betalningsföreläggande,
4. utfärdande av en dom i stället för ett beslut om att dela upp ett kooperativ,
5. upphävande, annullering eller fastställande av avsaknad av beslut från styrande organ för juridiska personer eller organisatoriska enheter som inte är juridiska personer men som i lag har tillerkänts rättskapacitet,
6. ersättning för skada som orsakats av meddelandet av en olaglig lagakraftvunnen dom,
7. anspråk till följd av överträdelser av rättigheter som härrör från regelverket för personuppgiftsskydd.

Dessutom omfattar regionala domstolars behörighet exempelvis

1. mål om obehörighet,
2. mål om lösning av tvister som gäller verksamheten i statsägda företag: mellan företagets styrelse och företagets direktör, mellan företagets styrelse och dess grundare, och mellan företagets styrelse och dess tillsynsorgan,
3. mål om erkännande av utländska domar och om deras verkställbarhet (artiklarna 1148.1 och 1151.1 i civilprocesslagen). I mål om äganderätt måste käranden ange tvisteföremålets värde i käromålet, såvida inte tvisteföremålet är ett angivet penningbelopp.
4. immaterialrättsliga mål, dvs. mål som rör upphovsrättsligt skydd och närstående rättigheter, skydd av industriell äganderätt och andra rättigheter som rör immateriella tillgångar samt mål som rör förhindrande och bekämpande av illojal konkurrens, skydd av personlighetsrättigheter i den mån det gäller användning av en personlighetsrättighet för att individualisera, göra reklam för eller marknadsföra företag, varor eller tjänster samt skydd av personlighetsrättigheter i samband med vetenskaplig verksamhet eller uppfinningar (artikel 479.90.1 och artikel 479.89.1 och 479.89.2 i civilprocesslagen). Enligt artikel 479.90.2 i civilprocesslagen har den regionala domstolen i Warszawa exklusiv behörighet i immaterialrättsliga mål som rör programvara, uppfinningar, bruksmodeller, integrerade kretsmönster i halvledarprodukter, växtsorter och tekniska affärshemligheter.

I mål om äganderätt måste käranden ange tvisteföremålets värde i käromålet, såvida inte tvisteföremålet är ett

angivet penningbelopp.

I mål om penningfordringar är det specificerade penningbeloppet tvisteföremålets värde, även om fordran görs som alternativ till ett annat anspråk.

I andra egendoms mål måste käranden ange tvisteföremålets värde genom att ange penningbeloppet i käromålet, i enlighet med artiklarna 20–24 i civilprocesslagen.

2.1 Görs det skillnad mellan lägre och högre instanser bland de allmänna domstolarna (t.ex. distriktsdomstolar som lägre domstolar och regionala domstolar som högre domstolar), och på vilken nivå ska mitt mål i så fall prövas?

Se punkt 2.

2.2 Territoriell behörighet (är domstolen i stad A eller domstolen i stad B behörig i mitt fall)?

I den polska civilprocesslagen skiljer man mellan följande typer av domstolsbehörighet: allmän (artiklarna 27–30), alternativ (artiklarna 31–37) och exklusiv (artiklarna 38–42). Andra frågor som gäller territoriell behörighet regleras av särskilda bestämmelser (artiklarna 43–46 i civilprocesslagen).

Den territoriella behörigheten beskrivs ingående i punkterna 2.2.1–2.2.3.

2.2.1 Huvudregeln om territoriell behörighet

Allmän territoriell behörighet

Talan ska väckas vid en domstol i första instans med territoriell behörighet för svarandens hemvist (artikel 27 i civilprocesslagen).

I enlighet med artikel 25 i civillagen är en fysisk persons hemvist den stad där personen vistas med avsikt att vistas permanent. Om svaranden inte har sin hemvist i Polen fastställs den allmänna behörigheten enligt hans/hennes vistelseort. Om orten är okänd eller utanför Polen måste talan väckas i enlighet med svarandens senaste hemvist i Polen.

Talan mot staten ska väckas vid en domstol vars behörighet omfattar huvudkontoret för den organisatoriska enhet som tvisten rör. Om staten företräds av Republiken Polens riksåklagarämbete (*Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej*) ska talan väckas vid en domstol vars behörighet omfattar huvudkontoret för den riksåklagaravdelning som har ansvar för den organisatoriska enhet som talan rör.

Talan mot andra juridiska personer och andra enheter som inte är fysiska personer ska väckas vid en domstol vars behörighet omfattar deras säte (artikel 30 i civilprocesslagen).

2.2.2 Undantag från huvudregeln

Se punkt 2.2.2.1.

2.2.2.1 När kan jag välja mellan domstolen i den ort där svaranden bor och någon annan domstol?

Alternativ territoriell behörighet gör det möjligt för käranden att välja domstol i vissa fall. Käranden kan då väcka talan vid en domstol med allmän behörighet eller vid en annan domstol som anges i artiklarna 32–37.2 i civilprocesslagen.

Alternativ territoriell behörighet föreskrivs i följande fall:

- För underhållskrav och för fastställande av ett föräldra-barnförhållande och besläktade ärenden – talan får väckas vid en domstol vars behörighet omfattar rättsinnehavarens hemvist.
- För ett egendomsanspråk mot ett företag – talan får väckas vid en domstol vars behörighet omfattar företagets huvudkontor eller filial, om anspråket är knutet till huvudkontorets eller filialens verksamhet.
- En talan om ingående av ett avtal, fastställande av dess innehåll, ändring av och fastställande av förekomsten av ett avtal, för att fullgöra, häva eller ogiltigförklara ett avtal samt för skada som lidits till

följd av underlåtenhet att fullgöra eller på ett korrekt sätt fullgöra ett avtal, får väckas vid den domstol i vars domkrets avtalet ska fullgöras. Platsen för avtalets fullgörande anses vara den plats för fullgörandet som är typisk för en viss typ av avtal, särskilt när det gäller 1. försäljning av lös egendom – den plats där varorna levererades eller skulle ha levererats enligt avtalet, 2. tillhandahållande av tjänster – den plats där tjänsterna tillhandahölls eller skulle ha tillhandahållits enligt avtalet. Vid tvivel ska det bekräftas genom en handling var avtalet fullgörs.

- För en talan om skadestånd utanför avtalsförhållanden – talan får väckas vid en domstol vars territoriella behörighet omfattar den plats där den händelse som orsakade skadan inträffade.
- Talan om skydd av personlighetsrättigheter som har kränkts av massmedier får väckas vid den domstol som är behörig där käranden har säte eller hemvist.
- För betalning av ett belopp för hantering av ett mål – talan får väckas vid en domstol vars behörighet omfattar den ort där det juridiska ombudet hanterade målet.
- För ett anspråk som rör uthyrning av fast egendom (*najem* eller *dzierzawa*) – talan får väckas vid en domstol vars behörighet omfattar den ort där den fasta egendomen är belägen.
- Mot en part som är förpliktad enligt ett skuldebrev eller en check – talan får väckas vid en domstol vars behörighet omfattar betalningsorten. Flera parter som är förpliktade enligt ett skuldebrev eller en check får stämmas gemensamt vid en domstol vars behörighet omfattar betalningsorten eller vid en domstol med allmän behörighet för skuldebrevets eller checkens acceptant eller utfärdare.
- Talan om skadestånd som grundas i en banktransaktion mot en bank, en annan organisatorisk enhet som är behörig att bedriva bankverksamhet eller deras rättsliga efterträdare får väckas vid den domstol som har behörighet på den ort där käranden har säte eller hemvist. Denna bestämmelse gäller även talan mot en bank som tillhandahåller hypotekslån (eller dess rättsliga efterträdare) om talan om skadestånd härrör från dess verksamhet.
- I arbetsrättsliga mål – talan får väckas vid en domstol vars territoriella behörighet omfattar den plats där arbetet utfördes eller skulle utföras, eller vid en domstol vars territoriella behörighet omfattar den ort där anställningsinrättningen är belägen (artikel 461.1 i civilprocesslagen).

2.2.2.2 När måste jag välja en annan domstol än domstolen i den ort där svaranden bor?

Att en domstol har exklusiv behörighet innebär att målet endast får handläggas av den domstol som anges i lagen. Exklusiv behörighet föreskrivs enligt följande:

- I fråga om äganderätt eller annan sakrätt i fast egendom, samt i fråga om innehav av fast egendom, och anspråk enligt artiklarna 231, 224–228 och 230 i civillagen, i den mån de avser fast egendom: Talan får endast väckas vid den domstol som är behörig på den plats där den fasta egendomen är belägen. Om tvisteföremålet är ett servitut fastställs behörigheten med ledning av var den belastade egendomen är belägen. Denna behörighet omfattar personliga anspråk beträffande sakrätter och rättigheter som hävdas tillsammans med dessa anspråk gentemot samma svarande. Den behöriga domstolen får, om parterna enhälligt begär detta, hänskjuta ärendet till en annan motsvarande domstol om detta är motiverat av praktiska skäl.
- I fråga om arvsrätt och laglott samt legat, instruktioner eller andra testamentariska förordnanden – talan kan endast väckas vid den domstol vars behörighet omfattar testatorns senaste stadigvarande boplatssort, och om testatorns hemvist i Polen inte kan fastställas, vid den domstol vars behörighet omfattar den ort där arvet eller en del av arvet är belägen.
- I fråga om medlemskap i kooperativ, partnerskap, bolag eller föreningar – talan får endast väckas vid den domstol som har behörighet över sätet.
- I fråga om ett äktenskapsförhållande – talan får endast väckas vid den domstol vars territoriella behörighet omfattar den plats där makarna bodde senast, om åtminstone en av dem fortfarande har sin hemvist eller är stadigvarande bosatt inom detta domsområde. Utan en sådan grund är domstolen med exklusiv behörighet den domstol vars behörighet omfattar svarandens hemvist, och utan även denna grund – den domstol vars behörighet omfattar kärandens hemvist.
- I fråga om ett föräldra-barnförhållande och ett förhållande mellan adoptant och adoptivbarn – talan får endast väckas vid den domstol vars behörighet omfattar kärandens hemvist, förutsatt att det inte finns några skäl att väcka talan enligt bestämmelserna om allmän behörighet.

2.2.2.3 Kan parterna själva utse en domstol som annars skulle vara obehörig?

Speciell behörighet innebär att annan domstol kan vara behörig i fall som anges i speciallagstiftning:

- Käranden har beviljats rätten att välja domstol.
- Om det är motiverat att flera domstolar är behöriga eller om talan väcks mot flera parter för vilka olika domstolar är behöriga enligt lagstiftningen om allmän behörighet. Samma gäller om den fasta egendom, vars belägenhet avgör vilken domstol som är behörig, är belägen i flera domsområden.
- Båda parterna har beviljats rätten att välja domstol på grundval av en överenskommelse eller en ansökan som framställts enhälligt.
- Parterna kan skriftligen komma överens om att inge en redan befintlig tvist, eller alla tvister som kan uppstå i framtiden i samband med ett visst rättsligt förhållande, till en domstol i första instans som saknar territoriell behörighet enligt lag. Denna domstol har därefter exklusiv behörighet, om inte parterna har avtalat något annat eller om inte käranden har ingett ett käromål i ett elektroniskt förfarande för betalningsföreläggande (*elektroniczne postępowanie upominawcze, EPU*). Parterna får genom en skriftlig överenskommelse även begränsa kärandens rätt att välja bland flera domstolar som är behöriga i sådana tvister.
- Parterna får dock inte ändra en exklusiv behörighet.
- Överenskommelser om domstols behörighet måste vara skriftliga. De kan ingå i en överenskommelse om materiell rätt (en behörighetsklausul) eller utgöra en separat överenskommelse.
- I arbetsrättsliga mål och socialförsäkringsmål får den behöriga domstolen, på parternas enhälliga begäran, hänskjuta målet till en annan, motsvarande domstol som handlägger arbetsrättsliga mål och socialförsäkringsmål, om detta är motiverat av praktiska skäl.
- Den behöriga domstolen utses av en högre domstol eller Högsta domstolen.
- Om den behöriga domstolen inte kan handlägga målet eller vidta andra åtgärder på grund av ett hinder utser en högre domstol en annan domstol. Orsaken kan endast vara ett hinder som gör att målet inte kan handläggas, t.ex. utslutning av en domare eller force majeure.
- Högsta domstolen får hänskjuta målet till en annan domstol som är likvärdig med den ansökande domstolen om rättvisans intresse så fordrar, särskilt på grund av ett behov att säkerställa att allmänheten betraktar domstolen som ett opartiskt organ. Den behöriga domstolen kan begära att målet hänskjuts.
- Om Statskontoret är part i förfarandet och den statliga organisatoriska enhet vars verksamhet ligger till grund för talan är 1. domstolen som är behörig att pröva målet, måste den domstolen på eget initiativ hänskjuta målet till den överordnade domstolen som i sin tur måste hänskjuta målet till en annan domstol som är likvärdig med den hänskjutande domstolen, 2. en domstol som är överordnad domstolen som är behörig att pröva målet, måste behörig domstol på eget initiativ hänskjuta målet till den överordnade domstolen som i sin tur måste hänskjuta målet till en annan domstol – som är likvärdig med den hänskjutande domstolen – utanför den hänskjutande domstolens jurisdiktion.
- Högsta domstolen är skyldig att utse en domstol vid vilken talan ska väckas om den territoriella behörigheten inte kan fastställas i enlighet med lagen på grund av omständigheterna i målet (artikel 45 i civilprocesslagen).

3 Om målet är av sådan natur att det ska prövas av specialdomstol, hur kan jag veta vilken specialdomstol jag ska vända mig till?

Specialdomstolar är förvaltningsdomstolar (*sądy administracyjne*) och militärdomstolar (*sądy wojskowe*).

Militärdomstolarnas verksamhet regleras av lagen om militärdomstolarnas organisation (*Prawo o ustroju sądów wojskowych*) av den 21 augusti 1997. Dessa domstolar prövar i allmänhet brottmål inom Polens försvarsmakt. Andra mål får endast hänskjutas till dem genom en lag.

Förvaltningsdomstolarnas verksamhet regleras av lagen om förvaltningsdomstolarnas organisation (*Prawo o ustroju sądów administracyjnych*) av den 25 juli 2002. Förvaltningsdomstolar skipar rättvisa genom att övervaka verksamheten inom offentlig förvaltning samt genom att lösa behörighetstvister mellan lokala myndigheter och statliga myndigheter. Det kan inte uteslutas att en förvaltningsdomstol, som ett led i sina tillsynsskyldigheter med avseende på verksamheten inom offentlig förvaltning, i undantagsfall får avgöra ett civilrättsligt mål.

Senaste uppdatering: 05/02/2026

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter

som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.